

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. +370 213 5166, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

Nr.
Į 2025-11-26 Nr. S-2025-5311

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba, VERT), 2025 m. lapkričio 27 d. gavusi Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto (toliau – Komitetas) 2025 m. lapkričio 26 d. raštą Nr. S-2025-5311 „Dėl informacijos pateikimo“, teikia atsakymus į Tarybai užduotus klausimus:

1. Ar Taryba, tikrindama 2023 m. kovo 30 d. paskelbtame konkurse dėl I jūrinio vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo jungtinės veiklos sutarties pagrindu dalyvavusių ir ši konkursą laimėjusių partnerių – UAB „Ignitis renewables“ ir „OW Offshore, S.L.“ – finansinio pajėgumo, patirties bei kitą reikiamą atitiktį nustatytiems reikalavimams, o taip pat šių subjektų pateiktą I jūrinio vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo planą, vertino šį projektą ekonominio pagrįstumo kontekste, t. y. ar Tarybai buvo pateikta šio projekto kaštų ir naudos analizė (Cost-Benefit Analysis)? Jeigu taip, prašome pateikti šią analizę. Jeigu ne, prašome paaiškinti, kaip buvo vertinamas minėtų subjektų pateiktas šio projekto įgyvendinimo planas iš ekonominės pusės (pvz., kokiais skaičiavimais buvo grįžta konkurso metu UAB „Ignitis renewables“ prognozuota šio projekto investicijų grąža (6,74%), kuri nurodyta Valstybės kontrolės ataskaitoje, ir kt.).

Pirmiausia pažymime, kad Tarybos 2023 m. kovo 30 d. paskelbtas Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursas (toliau – konkursas), kurio laimėtoju paskelbta jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikianti asmenų grupė (UAB „Ignitis renewables“ ir OW OFFSHORE, S.L.), organizuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – AIE įstatymas) 22¹ straipsniu, t. y. netaikant šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytos skatinimo priemonės – sandorio kainos.

Pažymėtina ir tai, kad visi reikalavimai, kuriuos turi atitikti asmenys, siekiantys dalyvauti minėtame konkurse, nustatyti AIE įstatymo 22 straipsnio 11 dalyje (2023 m. kovo 30 d. konkurso organizavimo metu galiojusios AIE įstatymo redakcijos 22¹ straipsnio 10 dalyje) ir Reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti bei įgijusiems teisę plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines jūrinėje teritorijoje, ir jūrinės teritorijos tyrimų bei kitų veiksmų atlikimo išlaidų kompensavimo tvarkos apraše (toliau – Reikalavimų aprašas)¹. Atitinkamai minėti

¹ Reikalavimų aprašas, patvirtintas Vyriausybės 2022 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1049 „Dėl Reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti bei įgijusiems teisę plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines

reikalavimai perkelti į Tarybos patvirtinto Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursų organizavimo ir leidimų naudoti jūrinės teritorijos dalis atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai išdavimo tvarkos aprašo (toliau – Konkursų aprašas)² 11 punktą, o Konkursų aprašo 23 punkte nustatytas sąrašas dokumentų, kuriuos privalo pateikti Tarybai asmenys, siekiantys dalyvauti konkurse, kad įrodytų savo atitiktį minėtiems reikalavimams.

Atkreipiame dėmesį, kad nei AIE įstatyme, nei Reikalavimų apraše nebuvo nustatyto reikalavimo konkurso dalyviui pateikti „projekto kaštų ir naudos analizė (*Cost-Benefit Analysis*)“ ir Tarybos kompetencijai nebuvo priskirta atlikti konkurso dalyvių pateiktų elektrinių vystymo jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo planų ekonominį vertinimą, todėl Taryba jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės (UAB „Ignitis renewables“ ir OW OFFSHORE, S.L.) minėtos projekto kaštų ir naudos analizės neturi ir neatliko šios asmenų grupės pateikto elektrinių vystymo jūrinėje teritorijoje įgyvendinimo plano ekonominio vertinimo.

2. Ar Taryba kontroliavo, kaip konkursą dėl I jūrinio vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo laimėjusios UAB „Ignitis renewables“ ir „OW Offshore, S.L.“ faktiškai įgyvendina šį projektą, t. y. kaip vykdomi konkurso metu nustatyti jį laimėjusių subjektų įsipareigojimai, ar laikomasi šių subjektų įsteigta bendrai įmonei UAB „Offshore wind farm 1“ išduotame leidime elektrinių plėtrai ir eksploatacijai numatytų sąlygų, taip pat kitų teisiniu reguliavimu įtvirtintų reikalavimų? Jeigu ne, prašome nurodyti priežastis?

Taryba, atsakydama į pateiktą klausimą, pirmiausia pažymi, kad Tarybos 2024 m. vasario 12 d. leidime naudoti jūrinės teritorijos dalį atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai Nr. L-6518, išduotame UAB „Offshore wind farm 1“ (toliau – Leidimas), nurodyta Leidimu reguliuojamos veiklos sąlyga – vykdyti AIE įstatymo 22 ir 22¹ straipsniuose nurodytas sąlygas. Teritorija, kurioje verčiamasi Leidimu reguliuojama veikla, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 171 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) netaikant skatinimo priemonių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių didžiausios leistinos generuoti galios ir mažiausios įrengtosios galios nustatymo“ 1 priede. Leidimu reguliuojamos veiklos pagrindiniai techniniai duomenys: įrengtoji galia – 735 000 kW; leistina generuoti galia – 700 000 kW, elektrinės tipas – vėjo elektrinė.

AIE įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad konkurso, organizuoto vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis, laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

jūrinėje teritorijoje, ir jūrinės teritorijos tyrimų bei kitų veiksmų atlikimo išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

² Konkursų aprašas, patvirtintas Tarybos 2023 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. O3E-332 „Dėl Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursų organizavimo ir leidimų naudoti jūrinės teritorijos dalis atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

1¹⁾ per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašyti atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo;

2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinai generuoti galiai, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

3) nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios ir neplėsti teritorijos;

4) laiku ir tinkamai vykdyti pagal šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktus prisiimtus įsipareigojimus;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais subjektui, nurodytam Energetikos įstatymo 13¹ straipsnyje, teikti ataskaitas apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktuose nurodytų prisiimtų reikalavimų vykdymą.

Vadovaujantis minėtomis AIE įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalies 5 punkto nuostatomis ir Reikalavimų aprašo 34 punktu, Leidimo turėtojas Reikalavimų apraše nustatytais terminais turi teikti Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) ataskaitas apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie AIE įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktuose nurodytų prisiimtų reikalavimų vykdymą, o Agentūra privalo informuoti Tarybą apie Leidimo turėtojo prisiimtų įsipareigojimų, įskaitant ir ataskaitų teikimą, neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą.

Taryba, atsižvelgdama į tai, kad minėtų AIE įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalies 1–2 ir 4 bei 5 punktuose nurodytų sąlygų priežiūrą vykdo Agentūra, taip pat į tai, kad elektrinių plėtros Leidime nurodytoje teritorijoje projektas yra vystymo stadijoje, ir siekdama nedubliuoti priežiūros, savo iniciatyva Leidimu reguliuojamos veiklos patikrinimo neplanavo atlikti. AIE įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalies 3 punkte nurodyto reikalavimo (nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios ir neplėsti teritorijos) laikymasis vertinamas jau išplėtojus elektrinę, todėl šio reikalavimo laikymąsi Taryba vertins prieš išduodant UAB „Offshore wind farm 1“ leidimą gaminti elektros energiją pagal Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės³. Vykdam šį patikrinimą, kartu būtų įvertinta ir kitų sąlygų, kurias Leidimo turėtojas privalėjo įvykdyti iki leidimo gaminti išdavimo dienos, laikymasis.

Papildomai informuojame, kad esant Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atliekamų patikrinimų tvarkos aprašo⁴ 19 punkte išvardytiems pagrindams (gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą atlikti patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą; turint informacijos ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl tikrinamo subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų; siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai), Taryba pradėtų neplaninį patikrinimą dėl Leidimu reguliuojamos

³ Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Tarybos 2025 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. O3E-1156 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atliekamų patikrinimų tvarkos aprašas, patvirtintas Tarybos 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. O3-140 „Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atliekamų patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

veiklos sąlygų ir reikalavimų laikymosi ir, vadovaudamasi AIE įstatymo 22 straipsnio 31 ir 33 dalių nuostatomis bei Konkursų apraše nustatyta tvarka, spręstų klausimą dėl Leidimo sustabdymo ar panaikinimo.

Informuojame, kad Agentūrai 2025 m. gegužės 23 d. raštu Nr. SD-7257-(12.2 Mr) informavus Tarybą, jog UAB „Offshore wind farm 1“ Elektrinių ir su jomis susijusios infrastruktūros projekto įgyvendinimo ataskaitą už 2024 m. IV ketvirtį pateikė ne per nustatytą terminą, Taryba vertino UAB „Offshore wind farm 1“ veiklą ir pritaikė jai AIE įstatyme nustatytas sankcijas.

Pažymėtina, kad, Tarybos nuomone, AIE įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalies nuostata, jog konkurso, organizuoto vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis, laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais, turėtų būti vertinama neatsiejamai nuo kitų šios dalies nuostatų ir sistemiškai su kitomis AIE įstatymo 22 ir 22¹ straipsnių nuostatomis ir suprantama kaip išskirtinai tik konkurso laimėtojo arba jo įsteigto juridinio asmens, gavusio leidimą plėtrai ir eksploatacijai, teisė (kartu tam tikras pareigas ir atsakomybes) gauti statybą leidžiantį dokumentą, su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašyti atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, gauti leidimą gaminti elektros energiją, o jį gavus teisė eksploatuoti elektrines leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodytoje teritorijoje. Tuo pačiu minėta nuostata suprantama kaip sąlyga institucijoms (įmonėms), išduodančioms (pasirašančioms) minėtus dokumentus (tarp jų ir Tarybai), kad šie dokumentai (statybos leidžiantis dokumentas, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartis, leidimas gaminti elektros energiją) gali būti išduodami (pasirašomi) tik konkurso laimėtojo arba jo įsteigto juridinio asmens, gavusio leidimą plėtrai ir eksploatacijai, vardu, ir jokia forma sudaryta leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojo sutartis su kitu asmeniu dėl leidime plėtrai ir eksploatacijai veiklos perdavimo nėra juridinis pagrindas pastarajam asmeniui išduoti (su juo pasirašyti) minėtų dokumentų, įskaitant ir perrašyti jo vardu paties leidimo plėtrai ir eksploatacijai.

Taip pat pažymėtina, kad atsižvelgiant į Valstybės kontrolės 2025 m. lapkričio 14 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VAE-11 „Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „CURONIAN NORD“ Baltijos jūroje projekto įgyvendinimas“ rekomendacijas, Tarybos pirmininko 2025 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. O1E-241 buvo pradėtas UAB „Offshore wind farm 1“ neplaninis patikrinimas, kurio metu bus siekiama įvertinti, ar bendrovė 2024 m. vasario 12 d. – 2025 m. lapkričio 21 d. laikotarpiu tinkamai vykdė Leidime reguliuojamą veiklos sąlygą, nustatytą AIE įstatymo 22 straipsnio 29 dalyje, pagal kurią asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais.